

DOSTOSOWANE WYMAGANIA EDUKACYJNE MATEMATYKA – KLASY 4–8

Dostosowanie wymagań edukacyjnych z matematyki do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych ucznia(w tym ze względu na specyficzne trudności w nauce)

1. Ogólne sposoby dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych ucznia

- dostosowanie tempa pracy i liczby wykonywanych jednorazowo zadań do możliwości ucznia;
- wydłużenie czasu na wykonanie zadań, odpowiedź ustną, kartkówkę, sprawdzian lub pracę klasową – jeżeli wynika to z potrzeb ucznia;
- dzielenie dłuższych lub wieloetapowych poleceń i zadań na krótsze etapy oraz sprawdzanie, czy uczeń właściwie zrozumiał polecenie;
- formułowanie poleceń krótko, jasno i jednoznacznie; w razie potrzeby odczytanie lub dodatkowe wyjaśnienie treści zadania;
- stopniowanie trudności: rozpoczynanie od przykładów prostych, konkretnych i typowych, a następnie przechodzenie do zadań bardziej złożonych;
- umożliwienie korzystania z odpowiednio dobranych pomocy dydaktycznych, np. rysunku pomocniczego, osi liczbowej, tablic, modeli geometrycznych, schematów, tabel i kart wzorów – jeśli jest to zgodne z zaleceniami dla ucznia i celem sprawdzanej umiejętności;
- częste odwoływanie się do konkretów, przykładów praktycznych, materiału graficznego i manipulacyjnego;
- utrwalanie nowych wiadomości przez wielokrotne ćwiczenia, powtórzenia i stosowanie poznanych umiejętności w sytuacjach praktycznych;
- umożliwienie pracy indywidualnej, w parze lub małej grupie, zależnie od potrzeb i rodzaju zadania;
- ograniczenie bodźców rozpraszających oraz wybór miejsca w klasie sprzyjającego koncentracji;
- udzielanie szybkiej, konkretnej informacji zwrotnej: co uczeń wykonał prawidłowo, co wymaga poprawy i w jaki sposób może to poprawić;
- wzmacnianie samodzielności, zauważanie postępów, wskazywanie mocnych stron i budowanie motywacji do podejmowania wysiłku;
- uwzględnianie stanu emocjonalnego ucznia; unikanie publicznego omawiania jego trudności i błędów;
- w uzasadnionych przypadkach umożliwienie krótkiej przerwy lub dokończenia pracy w warunkach ograniczających przeciążenie bodźcami.

2. Dostosowanie sposobu sprawdzania wiedzy i umiejętności

- stosowanie form sprawdzania wiedzy przewidzianych w statucie szkoły, w szczególności prac klasowych, testów, sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnych, ćwiczeń, prac praktycznych, projektów oraz pracy indywidualnej i grupowej;
- w razie potrzeby zmniejszenie liczby przykładów sprawdzających tę samą umiejętność, bez rezygnacji ze sprawdzenia kluczowych wiadomości i umiejętności;

- możliwość podzielenia obszernej pracy pisemnej na części lub etapowego sprawdzenia materiału, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami ucznia;
- wydłużenie czasu na zastanowienie i wykonanie pracy; w razie potrzeby umożliwienie ustnego doprecyzowania odpowiedzi;
- odczytanie uczniowi polecenia albo wyjaśnienie jego konstrukcji, jeżeli trudność językowa nie jest przedmiotem sprawdzania;
- w przypadku nieczytelnego zapisu umożliwienie uczniowi odczytania własnego rozwiązania lub ustnego wyjaśnienia toku rozumowania;
- ocenianie przede wszystkim rozumienia pojęć matematycznych, poprawności toku rozumowania, doboru metody i umiejętności zastosowania wiedzy;
- nieobniżanie oceny za cechy pisma, estetykę zapisu lub błędy językowe wynikające ze stwierdzonych trudności, jeśli nie uniemożliwiają oceny poprawności matematycznej rozwiązania;
- w zadaniach wieloetapowych uwzględnianie poprawnie wykonanych etapów rozwiązania, nawet jeśli błąd rachunkowy wpłynął na wynik końcowy, o ile dalszy tok rozumowania jest konsekwentny;
- umożliwienie poprawy ocen zgodnie ze statutem szkoły oraz – gdy wynika to z indywidualnych potrzeb ucznia – ustalenie dogodnej organizacji poprawy i konsultacji.

3. Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki / ryzykiem dyskalkulii

- wydłużenie czasu na obliczenia i ograniczenie presji szybkości;
- zmniejszenie liczby jednorodnych przykładów przy zachowaniu reprezentatywnego zakresu sprawdzanych umiejętności;
- pozwalanie na zapisywanie kolejnych etapów obliczeń i stosowanie pomocniczych schematów;
- zwracanie uwagi na rozumienie pojęć i zależności matematycznych, a nie wyłącznie na tempo i automatyzację rachunku;
- pomoc w porządkowaniu danych z zadania tekstowego: zaznaczanie danych, pytania, wykonywanie rysunku lub tabeli pomocniczej;
- wspieranie ucznia w planowaniu kolejności czynności w zadaniach wieloetapowych;
- w miarę potrzeb umożliwienie korzystania z tabliczki mnożenia, tabel, osi liczbowej lub innych pomocy zaleconych przez poradnię, jeżeli dana pomoc nie zastępuje umiejętności będącej bezpośrednim przedmiotem oceny;
- przy pomyłkach w przepisywaniu liczb, znaków lub danych ocena powinna uwzględniać charakter stwierdzonych trudności oraz rzeczywisty poziom opanowania sprawdzanej umiejętności.

4. Uczeń z dysleksją, dysortografią lub trudnościami w czytaniu i rozumieniu poleceń

- wydłużenie czasu potrzebnego na przeczytanie i analizę treści zadania;
- odczytywanie poleceń lub umożliwienie ponownego ich przeczytania; upewnianie się, że uczeń rozumie treść i pytanie;
- wyróżnianie najważniejszych informacji w zadaniach tekstowych oraz zachęcanie do sporządzania rysunku, schematu lub tabeli;
- nieobniżanie oceny z matematyki za błędy ortograficzne, interpunkcyjne i językowe, jeżeli nie zmieniają one znaczenia zapisu matematycznego;

- uwzględnianie możliwości mylenia podobnych graficznie cyfr, symboli i znaków oraz błędów przy przepisywaniu; w razie wątpliwości sprawdzenie wiedzy w innej formie.

5. Uczeń z dysgrafią lub obniżoną sprawnością grafomotoryczną

- nieocenianie estetyki pisma i rysunku, o ile zapis pozwala ustalić tok rozwiązania;
- umożliwienie stosowania większych kratek, gotowych tabel, osi, układów współrzędnych lub częściowo przygotowanych rysunków;
- w razie potrzeby umożliwienie pisania drukowanymi literami, wykonywania części pracy na komputerze albo ustnego objaśnienia nieczytelnego zapisu;
- przy konstrukcjach geometrycznych ocenianie przede wszystkim znajomości metody i poprawności merytorycznej, z uwzględnieniem ograniczeń grafomotorycznych wskazanych w opinii lub orzeczeniu.

6. Uczeń z trudnościami w koncentracji uwagi, nadpobudliwością lub wolnym tempem pracy

- krótkie i jednoznaczne polecenia, najlepiej przekazywane etapami;
- ograniczanie liczby bodźców i umieszczenie ucznia w miejscu ułatwiającym skupienie;
- dzielenie dłuższych zadań i prac na krótsze części oraz zaznaczanie kolejnych etapów;
- częste monitorowanie rozpoczęcia i przebiegu pracy bez wykonywania zadania za ucznia;
- umożliwienie krótkich przerw w pracy, jeśli jest to potrzebne do odzyskania koncentracji;
- wydłużenie czasu lub ograniczenie liczby powtarzalnych przykładów, gdy tempo pracy nie odzwierciedla poziomu wiedzy ucznia.

7. Uczeń ze spektrum autyzmu lub trudnościami w komunikacji i funkcjonowaniu społecznym

- stosowanie jasnego, dosłownego języka i unikanie niejednoznacznych poleceń;
- uprzedzanie o zmianach w organizacji lekcji lub sposobie sprawdzania wiedzy;
- porządkowanie materiału za pomocą schematów, tabel, przykładów i stałych procedur postępowania;
- umożliwienie odpowiedzi w formie najlepiej odpowiadającej możliwościom komunikacyjnym ucznia, jeśli nie zmienia to celu sprawdzania;
- w sytuacji przeciążenia umożliwienie czasowego ograniczenia bodźców lub pracy w spokojniejszym miejscu, jeśli warunki organizacyjne na to pozwalają.

8. Uczeń z niepełnosprawnością wzroku, słuchu lub ograniczeniami ruchowymi

- dostosowanie miejsca pracy w klasie do potrzeb ucznia;
- dostosowanie wielkości, kontrastu i czytelności materiałów oraz sposobu prezentowania rysunków, wykresów i figur – odpowiednio do potrzeb ucznia;
- w przypadku trudności słuchowych przekazywanie poleceń również w formie pisemnej i upewnianie się, że zostały zrozumiane;
- w przypadku ograniczeń ruchowych dostosowanie sposobu wykonywania konstrukcji, rysunków i zapisu oraz zapewnienie odpowiedniego czasu;
- stosowanie innych zaleceń wynikających z opinii, orzeczenia lub ustaleń zespołu udzielającego pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

9. Uczeń szczególnie uzdolniony matematycznie

- umożliwienie rozwiązywania zadań problemowych, nietypowych i wymagających samodzielnego poszukiwania strategii;
- rozszerzanie treści bez nieuzasadnionego zwiększania liczby rutynowych przykładów;
- umożliwienie udziału w projektach, konkursach i innych formach rozwijania zainteresowań matematycznych;
- zachęcanie do prezentowania różnych metod rozwiązania, formułowania uogólnień, argumentowania i stawiania własnych problemów matematycznych.

10. Dodatkowo:

- nauczyciel może dzielić sprawdzian na 2/3 części, zaliczenie sprawdzianu może odbywać się etapowo,
- dziecko może poprawiać oceny cząstkowe w dowolnym terminie - dogodnym dla ucznia,
- dla uczniów przewidziane są konsultacje w czasie których może poprawić sprawdzian, kartkówkę, powtórzyć materiał,
- kryteria oceniania są takie same jak dla wszystkich uczniów z uwzględnieniem indywidualnych dostosowań do możliwości ucznia np.: przy zmniejszonej ilości materiałów do sprawdzenia np. zamiast 5 przykładów uczeń podaje 2.